

Search And Rescue: "Windkracht 10" maar dan echt.

De Panne - 5 november 2002

"Windkracht 10", zo luidde de aankondiging. In realiteit was het die dag windkracht 0: geen regen, geen wind, goed zicht. Perfect weer dus voor de deelnemers aan de Belgische Olympische Academie (BOA) - een managementsopleiding van het Belgisch Olympisch en Internationaal Comité (BOIC) voor jonge sportleiders - om vanop het strand de voor hen georganiseerde reddingsoperatie op zee te kunnen volgen.

De Vlaamse Reddingscentrale (VRC) en het 40ste Smaldeel van de Luchtcomponent van Defensie hadden hun krachten gebundeld voor deze demonstratie. Eerst werd het redderen in de branding en in de nabijheid van gevaarlijke plaatsen gedemonstreerd. Daarna was de verbazing groot toen 2 snelle reddingsboten van het VRC Rescue Team 4 "slachtoffers" kwamen afzetten in het koude water. Wie zou deze drenkelingen terug oppikken, waren ze overgeleverd aan de grillen van de zee?

Niets was minder waar. In de verte doemde het silhouet van de Sea King reddingshelikopter op. Met de grootste precisie en in een mum van tijd werden de 4 "ongelukkigen" aan boord van de Sea King gehesen. Na een eresaluut verdween de heli aan de horizon.

Tijdens de debriefing op de basis van Koksijde kregen we van 1SM VI Guy Brunet, één van de duikers van de Sea King, nog volgende informatie:

Het 40ste Smaldeel.

Het Search And Rescue (SAR) team, dat gebruik maakt van de Sea King, is een onderdeel van de Belgische Krijgsmacht, namelijk het 40ste Smaldeel van de Luchtcomponent van Defensie. In vredetijd wordt het vooral ingezet bij noodsituaties waar evacuatie van slachtoffers moeilijk is of zeer snel moet gebeuren: scheepvaartongevallen op zee, zware verkeersongevallen, evacuatie van op moeilijk bereikbare plaatsen en ook duikongevallen.

De noodoproep.

In geval van nood is het belangrijk om zo snel mogelijk de juiste hulp in te roepen, het is daarbij van levensbelang om de nodige informatie zo precies mogelijk door te geven. Het is immers op basis van de doorgegeven informatie dat het hulpcentrum zal bepalen welke noodhulp zal worden ingeschakeld. Oproepen kan via de 100 of 112 centrales. Als men deze diensten niet kan bereiken, kan men rechtstreeks bellen naar de basis van Koksijde op het nummer 058 53 25 11.

Via de marifoon kan dit op het noodkanaal 16 en eens de heli binnen bereik is, kan de communicatie rechtstreeks met de bemanning gevoerd worden op kanaal 67.

Vermeld duidelijk de aard van het ongeval. De bemanning kan dan nog extra (medisch) materiaal meenemen, alvorens op te stijgen. Bijv. extra zuurstof bij een ongeval met meerdere duikers.

Eens de heli in de lucht is, zal deze trachten te helpen met het materiaal dat aan boord is. Vermeld zo precies mogelijk de locatie van het ongeval. Ga ervan uit dat al onze bijnamen van duikplaatsen NIET gekend zijn door de hulpdiensten. Op zee zijn GPS coördinaten van onschatbare waarde. Spreek langzaam en duidelijk bij het doorgeven van uw positie.

De start van een "scramble" duurt maximaal 15 minuten. Binnen deze tijd wordt de bemanning opgeroepen, de heli buitengereden en gestart. Door de efficiëntie en dagelijkse training van de bemanning is de Sea King meestal "airborne" binnen de 7 minuten. De interventietijd bij een duikongeval in de Oosterschelde: eens de Sea King is opgestegen, duurt het (afhankelijk van de windrichting en -snelheid) een 30-tal minuten om vanuit Koksijde Wemeldinge (56 mijl) te bereiken.

De lokalisatie en signalisatie.

Bent u nog aan boord van een vaartuig, tracht regelmatig wijzigingen in uw positie door te geven. Probeer communicatie te starten met de bemanning van de heli. Kan u niet communiceren (radio defect, ...), gebruik dan alle mogelijke middelen om aandacht te trekken (zie kader). Om het van boord halen van een slachtoffer te vergemakkelijken, dient men met z'n vaartuig een constante snelheid van 5 knopen in een constante richting te behouden. Een andere mogelijkheid is, dat de duiker neergelaten wordt en het vaartuig er dan naar toe vaart. Zeilers tuigen best hun zeilen af. Bent u reeds te water, vorm dan zo snel mogelijk een overlevingscirkel (dicht bij mekaar is warm), om onderkoeling tegen te gaan. Loodgordels worden best afgegooid, de rest van het duikmateriaal dient u aan te houden, het helpt u drijven.

Winching up.

Zodra de heli u opgemerkt heeft, neemt u zo snel mogelijk terug de overlevingscirkel aan. Op het moment dat de heli "on top" komt zal het water met stormkracht in uw aangezicht vliegen. Zet uw duikbril vooraf reeds op. Door het lawaai van de rotor zal communiceren bijna onmogelijk worden. Zorg dat iedereen bij elkaar blijft en volg de richtlijnen van de heli bemanning precies op. Ontdoe u van uw duikmateriaal (help eerst eventuele bewusteloze slachtoffers), maar zorg dat het materiaal blijft drijven. Indien de omstandigheden het toelaten, zal men trachten het materiaal te recupereren. Neem nooit de kabel vast voor deze het water heeft geraakt, de door de rotor opgebouwde statische electriciteit kan u immers een stevige schok geven.

De afvoer.

De boordcommandant zal i.s.m. de "medic" en afhankelijk van het ongeval, de plaats van afvoer bepalen. (ziekenhuis, hyperbaar centrum, heli basis). De interventie van de Sea King bij ongevallen is steeds gratis. De Belgische Staat kan echter wel verkiezen om de opgelopen kosten toch te recupereren.

Om van Wemeldinge naar het Hyperbaar Centrum van het UZA te Antwerpen (27 mijl) te vliegen zal de Sea King ongeveer 15 minuten nodig hebben.

Tijdens de oefening mochten wij vaststellen dat het opwinchen en de diverse manoeuvres met een ongekende nauwkeurigheid werden uitgevoerd. Laat ons als duikers of watersporters echter voorzichtig zijn zodat we hun hulp NIET nodig hebben.

Diegenen die zich willen bekwamen in overlevingstechnieken op zee of met een reddingsboot willen leren varen, kunnen contact opnemen met Steven Galicia of Luc De Weerd (beiden 1 ster Instructeur NELOS en Docent Bootredder bij de Vlaamse Reddingscentrale). Indien gewenst kan in uw club een indoor (zwembad) initiatie georganiseerd worden met een reddingsvlot of een rubberboot. Meer info 016 53 56 71 (Luc), 0475 25 77 20 (Steven) of bootredder@vrc.nu.

Met speciale dank aan onze verzekeraar ARENA en de ganse crew van het 40 ste Smaldeel.

Noodsignalisatie:

Materiaal aan boord:

- marifoon
- verfcapsules
- vuurpijlen, redflares
- rookpotten
- zoeklicht
- flikkerlicht

Duikmateriaal:

- duiklamp (ook overdag)
- OSB (trapboei, deze kan 's nacht verlicht worden met een duiklamp)
- spiegel
- strobe-light
- er zijn ook sets met vuurpijlen, speciaal voor duikers, op de markt

Zonder materiaal:

Vorm een grote cirkel of een rij met alle slachtoffers. In ruglig kan er met de voeten water opgespat worden. De gevormde "schuimvlek" is vanuit de lucht zeer goed waarneembaar.

Coördinaten:

40ste Smaldeel
Kazerne Adjt VI ALLAEYS
R.Vandammestraat 100
8670 Koksijde
058 53 25 11

Vlaamse Reddings Centrale

Rescue Commissie

Gemeenteplein 26

3010 Kessel-Lo

tel: 016/35 35 00 fax: 016/35 01 02

Steven Galicia

comissielid

J. Tielemansstraat 31

3200 Aarschot

tel: 0475/25 77 20 fax: 016/55 30 81

e-mail: rescue.team@vrc.nu web: www.vrc.nu